

**Prezidento Valdo Adamkaus kalba,
pasakyta 2015 metų spalio 23 dieną Kaune,
„Aušros“ gimnazijos 100 metų Jubiliejaus minėjime**

Neslėpsiu ir nemeluosiu, šiandien, eidamas į šią salę paminėti jubiliejinę - Aušros gimnazijos 100-čio sukaktį, jaudinuosi lygiai taip pat, kaip prieš 76 metus - 1939-aisiais metais pirmą kartą peržengdamas Aušros gimnazijos rūmų slenkstį. Tiek atsiminimų, tiek minčių, tiek vardų ir veidų iškyla, kad negaliu kalbėti ramiai. Vėl jaučiuosi kaip gimnazistas, nors šiais savo – pabrėžiu – savo! – koridoriais ir klasėmis, mintimis einu, nežinau, kelintą kartą.

Taip, tai - emocijos. Tačiau ne tik.

Tai – ir dėkingumas šitai mokyklai, kuri man davė ne tik matematikos, istorijos, geografijos, fizikos ar chemijos žinių. Čia aš gavau ne mažiau vertingus savo gyvenimo pagrindus – žmogiškumo, patriotizmo, tautinio orumo.

Čia buvo mano, kaip asmenybės, kelio pradžia. Ir būtent čia visada nukrypsta mano mintys, kai ieškau atsakymo, kur aš susiformavau kaip žmogus, kaip lietuvis, kaip pilietis. Mokytojų globa – žmogiškoji, pilietinė, vertybinė – padarė savo, ir aš visą gyvenimą likau toks, kokį mane suformavo „Aušros“ gimnazija.

Bėgant laikui, įgavau daugiau gyvenimo išminties, daugiau profesinių žinių, bet esminė pradžia buvo čia, Aušroje.

Deja, su gimnazija susiję ne tik mano gražiausi,

bet ir mano labai skaudūs atsiminimai.

1940-ųjų rugsėjo pirmąją buvome sukviesti į didžiąją gimnazijos Aktų salę, iš kažkur atsiradęs naujosios okupacinės valdžios atstovas (komjaunuolis) ėmė dėstyti naujojo gyvenimo tiesas. Gimnazijos salė, nenorėdama klausyti melo ir nesąmonių, sugriaudėjo sūksniais ir švilpimu.

Kai buvo mėginta šį triukšmą nugalėti, iš garso kolonėlių paleidžiant „Internacionalą“, salė jį nustelbė, garsiai ir vieningai užtraukdama Lietuvos himną. Patikėkit, tai amžiams įstrigo į širdį. Kaip ir dar vienas vaizdas - šalia

stovėjo viena iš mano mokytojų, žvilgtelėjau į ją, jos skruostais riedėjo ašaros. Jaučiau, kad kaupiasi ašaros ir mano akyse...

Vėliau kažką panašaus išgyvenau tik 1990-ųjų Kovo 11-ąją, kai Čikagoje, renginyje, kur dalyvavo per šešis šimtus lietuvių, užlipau ant scenos ir paskelbiau ką tik iš Vilniaus gautą žinią - atkurta Lietuvos Nepriklausomybė!

Ir vėl – kurtinantis džiaugsmo proveržis, apsikabinimai ir bučiniai, ir pro ašaras iš širdies gilumos –Lietuvos himnas.

Apie šiuos savo gyvenimo epizodus kalbu todėl, kad abu jie – kaip medžiai, išaugę iš tų pačių šaknų.

Iš vertybių ir žmogaus lavinimo, iš meilės Lietuvai ir pasiryžimo būti su ja bet kokiomis sąlygomis. Visada kalbėjau ir kalbėsiu, kad bet kurios gimnazijos, bet kurios mokyklos paskirtis – ne tik suteikti žinių. Mokykla yra vieta, kur turi gimti žmogiškumas, tautiškumas, pilietiškumas. Kur kiekvienas turi būti gerbiamas kaip individuali asmenybė, ir kartu – vertinamas kaip bendruomenės narys.

Ir todėl, kai šiandien žiūriu į savo ir bendraklasių nueitą kelią, suprantu - mums taip ir buvo.

Aš čia, „Aušros“ gimnazijoje gavau pirmąsias pasaulio matymo ir tikrųjų vertybių pamokas.

Žinodamas, kiek talentingų, gabių, darbščių ir geranoriškų žmonių išleido mano gimnazija, esu įsitikinęs, kad ta pagarbos žmogui ir pagarbos laisvei dvasia niekur nedingo.

Ką gi, tai – didžiausia vertybė kalbant apie šiandieną. Ir svarbiausias orientyras, kalbant apie gimnazijos ateitį.

Sveikinu Jus, mano jaunieji kolegos, sveikinu visus „aušrokus“, visus, nesvarbu kur šią minutę bebūtume pasklidę po pasaulį, tvirtai tikėdamas, kad Aušros gimnazijos dvasia ir toliau mus vienys ir ves į dar šviesesnę Lietuvos rytojų.